

MASTEROPLEIDING ARCHEOLOGIE

FACULTEIT DER LETTEREN

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0734

© 2020 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE MASTEROPLEIDING ARCHEOLOGIE VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL.....	5
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL.....	9
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING	12
BIJLAGEN	21
BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN.....	23
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA.....	24
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA	25
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	26

Dit rapport is vastgesteld op 24 februari 2020

RAPPORT OVER DE MASTEROPLEIDING ARCHEOLOGIE VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Dit rapport volgt het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2018).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING

Masteropleiding Archeologie

Naam van de opleiding:	Archeologie
CROHO-nummer:	60805
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie(s):	Groningen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Vervaldatum accreditatie:	01/05/2020

Het bezoek van het visitatiepanel Archeologie aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 21 en 22 oktober 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Rijksuniversiteit Groningen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 17 juni 2019 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de masteropleiding Archeologie beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. M.A.E. (Marc) De Bie, professor in Prehistorie, verbonden aan de vakgroep Kunstwetenschappen en Archeologie van de Vrije Universiteit Brussel (België) [voorzitter];
- Prof. dr. J. (Jan) Driessen, professor in de Griekse Archeologie, verbonden aan het Department of Art and Archaeology van de UC Louvain (België);
- Dr. P.F.B. (Peter) Jongste, stafdocent HBO Archeologie bij Hogeschool Saxion, senior KNA-archeoloog en zelfstandig projectmanager voor Jongste Projectmanagement & Advies;
- Dr. L.I. (Laura) Kooistra, senior KNA-specialist Archeobotanie bij BIAX Consult, onderzoeks- en adviesbureau voor biologische archeologie en landschapsreconstructie;
- S. (Stefan) Weijgertse BA, Masterstudent Digital Archaeology aan de Universiteit Leiden [student-lid].

Het panel werd ondersteund door A. P. van Wier MA, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De beoordeling van de masteropleiding Archeologie aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen was onderdeel van de visitatiegroep Archeologie. Van september tot en met oktober beoordeelde het panel in totaal acht opleidingen aan vier universiteiten. Het cluster bestond uit de volgende deelnemende instellingen: Universiteit Leiden, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en de Rijksuniversiteit Groningen.

Het cluster Archeologie heeft de logistieke en praktische begeleiding van de visitatie en de rapportage uitbesteed aan evaluatiebureau QANU. A.P. (Anke van Wier) MA, begeleidde het cluster als coördinator van QANU. Anke van Wier MA en drs. R.L. (Renate) Prenen traden op als secretaris in het cluster Archeologie.

Tijdens de visitatie van de Rijksuniversiteit Groningen werd het panel ondersteund door Anke van Wier. Zij is door de NVAO als secretaris gecertificeerd.

Het visitatiepanel

Bij de samenstelling van het visitatiepanel werd rekening gehouden met de expertise, beschikbaarheid en onafhankelijkheid van de panelleden. Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. M.A.E. (Marc) De Bie, professor in Prehistorie, verbonden aan de vakgroep Kunstwetenschappen en Archeologie van de Vrije Universiteit Brussel (België) [voorzitter];
- Prof. dr. J. (Jan) Driessen, professor in de Griekse Archeologie, verbonden aan het Department of Art and Archaeology van de UC Louvain (België) [voorzitter];
- Prof. dr. F. (Fleur) Kemmers, professor in Coinage and Money in the Graeco-Roman World aan Goethe University Frankfurt am Main (Duitsland);
- Dr. M.P.W. (Martin) Meffert, provinciaal archeoloog en senior policy advisor Cultural Heritage bij de Provincie Noord-Brabant;
- Dr. S. (Stijn) Arnoldussen, universitair docent op het gebied van de Late Prehistorie aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. A. (Astrid) van Oyen, assistant professor in Classical Archaeology aan het Department of Classics van Cornell University (Verenigde Staten);
- Dr. P.F.B. (Peter) Jongste, stafdocent HBO Archeologie bij Hogeschool Saxion, senior KNA-archeoloog en zelfstandig projectmanager voor Jongste Projectmanagement & Advies;
- Dr. L.I. (Laura) Kooistra, senior KNA-specialist Archeobotanie bij BIAX Consult, onderzoeks- en adviesbureau voor biologische archeologie en landschapsreconstructie;
- J. (Jelke) Take, derdejaars bachelorstudent Archeologie aan de Rijksuniversiteit Groningen [student-lid];
- S. (Stefan) Weijgertse BA, Masterstudent Digital Archaeology aan de Universiteit Leiden [student-lid].

Vorbereiding

Op 10 mei 2019 vond de voorzitterstraining plaats. Daarbij informeerde QANU de panelvoorzitters over hun rol tijdens de visitatie(s). Ook werden ze geïnformeerd over de van toepassing zijnde beoordelingskaders, de werkwijze en de planning van bezoeken en rapportage. Het panel kwam voor de eerste keer bijeen in een startvergadering op 17 juni 2019, waarin de beoordelingskaders, het visitatieproces en de planning aan bod kwamen. Tevens werd een werkwijze voor de visitaties afgesproken.

De coördinator stelde een bezoekprogramma op in overleg met de contactpersonen van de faculteit. De faculteit selecteerde vervolgens voor elke gespreksronde representatieve gesprekspartners. Het bezoekprogramma is in dit rapport opgenomen als bijlage 3.

In de aanloop naar het visitatiebezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen ontving QANU de zelfevaluatie-rapporten van de opleiding en stuurde deze door aan de panelleden. De coördinator en panelvoorzitter maakten een selectie van 15 eindwerken van elk van de te beoordelen opleidingen. Deze eindwerken werden geselecteerd uit een lijst van afgestudeerden over de periode 2017-2019. Daarbij hielden de coördinator en voorzitter rekening met variatie in onderwerpkeuze, afstudeervariant, begeleiding en beoordeling.

De panelleden bestudeerden het zelfevaluatie-rapport, de eindwerken en de bijbehorende beoordelingsformulieren en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden.

Voorafgaand aan het bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de voorlopige bevindingen naar aanleiding van de zelfevaluatie-rapporten, de gelezen scripties en de taakverdeling ter sprake kwamen.

Bezoek

Het visitatiebezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 21 en 22 oktober 2019. Voorafgaand aan en tijdens het bezoek bestudeerde het panel aanvullend materiaal. Een overzicht van dit materiaal is te vinden in bijlage 4. Het panel sprak met studenten en docenten, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de examencommissie. Tevens bood het panel studenten en docenten de gelegenheid om informeel met het panel te spreken tijdens een inloopspreekuur. Eén persoon heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt.

Het panel beëindigde het bezoek met een intern overleg om de voorlopige bevindingen te formuleren. Ter afsluiting van het bezoek gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin hij de voorlopige indrukken en algemene observaties van het panel presenteerde.

Consistentie en ijking

De consistentie in de beoordeling werd op diverse manieren geborgd:

1. Het panel werd zodanig samengesteld dat de voorzitter en/of een aantal panelleden bij meerdere visitatiebezoeken aanwezig was/waren;
2. De coördinator was aanwezig bij de start van elk visitatiebezoek in het cluster en het opstellen van de voorlopige bevindingen aan het eind van elk bezoek.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat vervolgens voor aan de coördinator voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de coördinator het rapport naar de faculteit met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De feitelijke onjuistheden werden na overleg tussen de coördinator en de voorzitter door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit en aan het College van Bestuur van de universiteit.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een associate degree-, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Voldoet

De opleiding voldoet op de standaard aan basiskwaliteit.

Voldoet ten dele

De opleiding voldoet in belangrijke mate aan basiskwaliteit op de standaard maar er zijn verbeteringen nodig om volledig aan de standaard te voldoen.

Voldoet niet

De opleiding voldoet niet aan basiskwaliteit op de standaard.

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities gehanteerd voor de beoordeling van de opleiding als geheel:

Positief

Op alle standaarden 'voldoet'.

Positief onder voorwaarden

Standaard 1 'voldoet' en maximaal op twee standaarden een 'voldoet ten dele' waarbij het panel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Negatief

In de volgende situaties:

- 'voldoet niet' op een of meer standaarden;
- 'voldoet ten dele' op standaard 1;
- 'voldoet ten dele' op een of twee standaarden waarbij het panel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- op drie of meer standaarden 'voldoet ten dele'.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Beoogde leerresultaten

Het panel concludeert dat de masteropleiding Archeologie een helder profiel heeft, dat sterk gebaseerd is op de maatschappelijke rol van de archeologie en dat voortkomt uit het onderzoek binnen het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA). Ook waardeert het de keuze in de recente herziening voor een oriëntatie op het Nederlandse werkveld en voor een sterk toepassingsgericht profiel. Desalniettemin adviseert het panel de opleiding om de marketing niet alleen op de te verkrijgen competenties te richten, maar hier ook voldoende aandacht aan de vakinhoudelijke kant te blijven besteden. Het panel ondersteunt de keuze voor een breed opleidingsprofiel en adviseert om daarbij ook blijvend aandacht voor de bioarcheologie mee te overwegen.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn in de ogen van het panel passend wat betreft niveau en oriëntatie voor een wetenschappelijke masteropleiding. De eindtermen zijn helder geformuleerd en richten zich op geschikte wijze op zowel de disciplinaire competenties als de algemene academische vaardigheden. Het panel ziet nog wel ruimte voor verbetering van de aansluiting op het werkveld. Specifiek adviseert het de opleiding zich meer expliciet te verhouden tot de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en om het onderwerp 'erfgoed' beter te integreren in de beoogde leerresultaten.

Onderwijsleeromgeving

Het panel oordeelt dat programma, leeromgeving en docenten het studenten mogelijk maken om de beoogde leerresultaten te realiseren. Het panel is positief over de opzet van het onderwijsprogramma, dat een duidelijke opbouw en heldere structuur kent. Deze opzet ondersteunt studenten om de beoogde leerresultaten te behalen. Het panel stelt dat de opleiding een goede balans biedt tussen een praktische en academische oriëntatie. De koppeling met het lopende onderzoek binnen het GIA is positief te herkennen in het programma.

De drie kernmodules uit het eerste semester zijn aantrekkelijk vormgegeven en bieden studenten ruimte om binnen de algemene kaders hun eigen interesses te verdiepen. Het panel adviseert de opleiding om de omschrijvingen van deze modules meer toe te spitsen op de archeologisch-inhoudelijke componenten, in plaats van alleen op de te verkrijgen competenties.

Het panel is zeer tevreden over de gehanteerde onderwijsvormen in de opleiding, en stelt dat deze gepast zijn voor het masterniveau. Hoewel ze vaak wat traditioneel te noemen zijn, slaagt de opleiding er in een zeer dynamisch en stimulerende onderwijsleeromgeving te creëren. Hierbij wordt optimaal gebruik gemaakt van de kleine schaal van de opleiding, en de gevarieerde instroom van zowel studenten met een wo-achtergrond als de studenten die via een pre-mastertraject instromen vanuit een hbo-opleiding.

Het panel oordeelt dat de opleiding studeerbaar is, maar dat studenten toch vaak uitlopen met hun studie. Dit is deels door activiteiten die ze naast hun studie ondernemen, maar het panel vraagt de opleidingen ook scherp te blijven op vertraging in de scriptietrajecten en de verwachtingen voor het eindniveau correct te blijven communiceren. Dit is temeer van belang omdat langstuderen onderdeel van de cultuur van de opleiding lijkt te zijn. Het panel is verheugd dat de opleiding voornemens is om deadlines strakker te handhaven en om strenger toe te zien op de woordlimiet van de eindwerken.

Het panel heeft veel waardering voor de kleinschaligheid van en prettige sfeer op de opleiding. Dit wordt versterkt door de huisvesting van de opleiding op een eigen locatie. De voorzieningen op deze locatie voldoen, maar zijn wel aan vernieuwing toe. Het panel adviseert dat bij de aanstaande verbouwingen binnen de FdL zeker ook de natuurwetenschappelijke behoeften van de archeologie, zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van faciliteiten voor isotoopanalyse, wordt meegenomen.

Het panel is enthousiast over de laagdrempelige contacten tussen docenten en studenten. De cohesie binnen de opleiding is sterk, ook over de cohorten heen. Over de kwaliteit en toewijding van het

docententeam is het panel positief. Docenten zijn experts binnen hun vakgebied en beschikken over de vereiste didactische expertise. Door aankomende veranderingen in de personele samenstelling van de staf is het van belang dat de FdL beleid formuleert om de duurzame borging van de expertises en noodzakelijke kwaliteit en kwantiteit van de staf te garanderen.

Toetsing

De toetsing binnen de opleiding is in lijn met het recent vernieuwde facultaire toetsbeleid. De opleiding heeft een duidelijk toetsplan, waarin wordt aangegeven hoe en waar de eindtermen van de opleidingen getoetst worden. Het panel kan zich goed vinden in de uitgangspunten van het toetsplan en constateert dat deze op adequate wijze zijn toegepast in het toetsprogramma van de opleiding. Het panel heeft een goede indruk gekregen van het systeem van toetsing binnen de opleiding. De opleiding maakt gebruik van een brede variëteit aan toetsvormen die past bij het niveau en de vakinhoud. Het panel waardeert het standaard toepassen van collegiale feedback bij het ontwerpen van de toetsen. Ook reageert de opleiding adequaat op feedback van studenten aangaande de toetsing.

Volgens het panel functioneert de beoordelingswijze van de eindwerken goed. Het systeem met de twee—waar nodig drie—lezers is goed ingericht. De beoordelingsformulieren van de eindwerken dienen wel aangepast te worden. De verschillende onderdelen zijn niet volledig helder uitgewerkt en er is geen onderliggende *rubric* beschikbaar, wat de inzichtelijkheid van de beoordeling niet ten goede komt. Hoewel, onder andere door mondelinge toelichting die studenten vaak ontvangen, de feedback wel goed aankomt bij studenten, adviseert het panel deze formulieren aan te passen.

Het panel is zeer onder de indruk van de professionaliteit en het functioneren van de nieuwe examencommissie (EC). Zij oefent de haar toebedeelde wettelijke taken zeer grondig en zorgvuldig uit en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de borging van de (toets)kwaliteit van de opleiding (o.a. door de controle van de toetsdossiers). In de brede facultaire EC is er door de aanwezigheid van een staflid archeologie in het expertiseteam Kunsten, cultuur en archeologie nog steeds voldoende oog voor de eigenheid van de archeologische discipline.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is er op grond van vijftien bestudeerde eindwerken van overtuigd dat studenten de beoogde leerresultaten behalen. Het niveau van deze eindwerken is goed. De scripties omvatten interessant onderzoek en weerspiegelen de breedte van de opleiding. Bij sommige eindwerken had de theoretische inbedding sterken gekund. Ook stelt het panel vast dat veel eindwerken methodologisch tamelijk traditioneel zijn; er wordt slechts beperkt gebruik gemaakt van innovatieve technieken en analyses. Ook de natuurwetenschappelijke kant van de archeologie komt hier beperkt in terug. Het panel verwacht dat de sterkere empirische oriëntatie van de vernieuwde masteropleiding op termijn ook in de eindwerken naar voren zal komen.

Het overgrote deel van de afgestudeerden vindt werk in relevante sectoren. Alumni geven aan zich goed voorbereid gevoeld te hebben voor een archeologische loopbaan. Aandacht voor oriëntatie op het werkveld is er voldoende in de opleiding. Ook de recent opgerichte Raad van advies en de alumnivereniging zijn volgens het panel positieve toevoegingen.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Masteropleiding Archeologie

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

De voorzitter, prof. dr. Marc De Bie, en de secretaris, Anke van Wier MA, van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 24 februari 2020

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

De masteropleiding Archeologie wordt in Groningen aangeboden door de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen. De opleiding is verbonden met het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA), een van de drie onderzoeksgroepen van de Faculteit der Letteren (FdL).

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Profiel

De masteropleiding Archeologie profileert zich als een opleiding met een sterk maatschappelijke en multidisciplinaire insteek. Tevens heeft de opleiding een sterk onderzoeksgedreven profiel dat voortkomt uit de nauwe samenwerking met het GIA. De opleiding richt zich op de verbinding van de academische discipline van de archeologie met de dagelijkse praktijk van het werkveld.

De opleiding is in het academisch jaar 2018-2019 gestart met een herzien curriculum. Waar de opleiding eerst een deel van haar vakken deelde met de onderzoeksmaster Archaeology (RMA), in het Engels gedoceerd werd en twee verschillende afstudeerrichtingen kende, is de opleiding nu losgekoppeld van de RMA, is het onderwijs Nederlandstalig en kent ze geen afzonderlijke *tracks* meer. Binnen het vaste programma hebben studenten nu de ruimte om zich te specialiseren op een bepaalde periode, regio, materiaalsoort of methode. Het curriculum is geformuleerd op het niveau van algemene competenties, waarbinnen studenten hun eigen interesse kunnen volgen.

Het panel is enthousiast over het nieuwe masterprogramma (zie ook Standaard 2), maar stelt dat de profilering en met name de marketing nog scherper kan. Het raadt de opleiding aan om in de duiding van het profiel naar aankomende studenten, niet alleen het niveau van de competenties te bespreken, maar dit ook op de vakinhoud toe te spitsen. Het panel constateerde dat de opleiding de traditionele Groningse profilering op het gebied van de bioarcheologie heeft losgelaten. Hoewel het panel de beweegredenen van de opleiding hiervoor begrijpt, geeft het wel mee om op te passen dat de integraliteit van het aanbod in de opleiding hiermee niet onder druk komt te staan. Dit is juist van belang voor een brede, toepassingsgerichte opleiding.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de masteropleiding Archeologie zijn uitgewerkt aan de hand van de Dublindescriptoren. Het panel stelt dat de eindtermen van de opleiding voldoen aan de eisen op het gebied van niveau en oriëntatie en dat deze helder geformuleerd zijn. De eindtermen zijn zowel passend geformuleerd op het gebied van de disciplinaire leerresultaten, als ook op het gebied van algemene academische vaardigheden.

Het panel acht de beoogde leerresultaten passend bij de verwachtingen van het werkveld, en stelt dat de toepassingsgerichte aard en de oriëntatie op het specifiek Nederlandse werkveld hier goed in doorklinkt. Onder andere in de eindtermen gericht op de toepassing van kennis en inzicht en communicatie klinkt deze oriëntatie goed door. Het panel ziet op twee vlakken ruimte voor verbetering. In de eerste plaats zou het panel graag zien dat de opleiding, gezien haar focus op dit Nederlandse werkveld, zich in de eindtermen explicieter verhoudt tot de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). Ten tweede zou het panel graag zien dat de opleiding meer aandacht besteedt aan het onderwerp 'erfgoed'. Deze dimensie van het werk van archeologen is maatschappelijk van toenemende relevantie, en de FdL heeft deze expertise in huis in het aanpalende Kenniscentrum Landschap.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de masteropleiding Archeologie een helder profiel heeft, dat sterk gebaseerd is op de maatschappelijke rol van de archeologie en dat voortkomt uit het onderzoek binnen het GIA. Ook waardeert het de keuze in de recente herziening voor een oriëntatie op het Nederlandse werkveld en voor een sterk toepassingsgericht profiel. Desalniettemin adviseert het panel de opleiding om de marketing niet alleen op de te verkrijgen competenties te richten, maar hier ook voldoende aandacht aan de vakinhoudelijke kant te blijven besteden. Het panel ondersteunt de keuze voor een breed opleidingsprofiel, maar zou het betreuren wanneer dit niet gepaard gaat met verminderde aandacht voor de bioarcheologie.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn in de ogen van het panel passend wat betreft niveau en oriëntatie voor een wetenschappelijke masteropleiding. De eindtermen zijn helder geformuleerd en richten zich op geschikte wijze op zowel de disciplinaire competenties als de algemene academische vaardigheden. Het panel ziet nog wel ruimte voor verbetering van de aansluiting op het werkveld. Specifiek adviseert het de opleiding zich meer expliciet te verhouden tot de KNA en het onderwerp 'erfgoed' beter te integreren in de beoogde leerresultaten.

Conclusie

Masteropleiding Archeologie: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoet'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De eenjarige masteropleiding Archeologie (60 EC) werkte op het moment van de visitatie net een jaar met het nieuwe curriculum. De opleiding heeft een instroom van ongeveer tien studenten per jaar. Het programma is opgebouwd rondom drie kernmodules van elk 10 EC, een stage van 10 EC en de masterscriptie van 20 EC. De kernmodules Archeologie & maatschappij, Projectontwerp & uitwerking en Regionale syntheses zijn in het eerste semester geplaatst, de stage en de scriptie in het tweede semester. Voor de stage kiezen studenten met een wo-achtergrond veelal voor stages bij bedrijven, musea, overheden of adviesbureaus. Studenten met een hbo-achtergrond kunnen ook een onderzoeksstage of tutorial volgen. Studenten kunnen ervoor kiezen om de stage te koppelen aan hun scriptie. De opleiding wil studenten in de toekomst in staat stellen om ook af te studeren op een beroepsproduct. Dit spreekt volgens het panel voor de sterke oriëntatie van de opleiding op het (Nederlandse) werkveld.

Het programma kent een goede opbouw volgens het panel. Het programma bouwt in algemene zin voort op de leerlijnen uit de bacheloropleiding, maar behandelt deze op een geïntegreerde wijze. De algemene leerlijnen betreffen Theorie, Academische vaardigheden en Methoden en technieken van analyse. Studenten kunnen daarnaast in de verschillende vakken de archeologisch-inhoudelijke leerlijnen (Periode- en regio-specifieke archeologie, Bioarcheologie en Landschapsarcheologie) verdiepen.

De inhoud en vormgeving van het programma stellen studenten in staat de beoogde leerresultaten te behalen. Het panel is te spreken over het programma. Het stelt dat de koppeling tussen de leerlijnen, vakken en eindtermen goed is gemaakt. Ook apprecieert het de opbouw in het programma en de wijze waarop academische vaardigheden in het programma aan bod komen en de verwevenheid van het onderwijs met het onderzoek binnen het GIA. Studenten volgen allemaal hetzelfde programma, maar het panel begreep uit de gesprekken dat binnen de kernmodules voldoende ruimte is om zelf accenten aan te brengen. Met name het vak Regionale syntheses biedt de ruimte om eigen interesses te verdiepen. Verder vernam het panel dat in het vak Projectontwerp en uitwerking studenten goed KNA-conform leren te werken en het vak Archeologie en maatschappij veel ruimte biedt voor kennismaking met de actoren in het Nederlandse werkveld.

Het panel stelt dat de oriëntatie van het curriculum gepast is. De opleiding slaagt er in om een goede middenweg tussen voorbereiding op de Nederlandse beroepspraktijk en brede academische vorming te bewandelen. De opleiding heeft een overzichtelijk programma geformuleerd. Wel ziet het panel zoals ook onder Standaard 1 besproken, ruimte om de drie kernmodules, en daarmee de opleiding als geheel, wat beter in de markt te zetten. De vaknamen en -inhouden zijn geformuleerd op het niveau van algemene competenties, waardoor het vooraf voor het panel lastig was om te doorgronden waar deze vakken zich op richten. In de gesprekken met docenten en studenten leerde het dat hier zeer spannende en aantrekkelijke materie aan bod komt die samenhangt met de expertise van de aan de opleiding verbonden bijzonder hoogleraar, zoals o.a. oorlogserfgoed.

Onderwijsvormen

De onderwijsvisie van de opleiding wordt in het zelfevaluatierapport als volgt omschreven: '(...) (1) een relatief kleine leergemeenschap van betrokken studenten en inspirerende docenten/assistenten, (2) nauwe verwevenheid met onderzoek, met gebruikmaking van de excellente referentiecollections, en waardoor (3) studenten zich kunnen voorbereiden op de beroepspraktijk.' Het panel stelt vast dat de opleiding er in slaagt deze visie te verwezenlijken.

Het panel stelt dat de werkvormen in de masteropleiding gepast zijn en duidelijk verschillen van die in de bacheloropleiding: het onderwijs in de masteropleiding is sterk student-gedreven en toepassingsgericht. De kleine schaal van de opleiding maakt dat er een zeer interactieve en betrokken leeromgeving gecreëerd kan worden. Veel gebruikte onderwijsvormen zijn discussie en reflectie, gastcolleges, experttijd bij docenten, werkcolleges, groepsopdrachten en progressiepresentaties. Het panel vernam dat ook de uitwisseling tussen de meer theoretisch onderlegde studenten met een wo-voortraject, en de praktisch getrainde studenten die via het pre-mastertraject uit het hbo komen, door studenten als erg leerzaam ervaren wordt. Het panel heeft vast kunnen stellen dat de opleiding een dynamische en stimulerende combinatie van werkvormen heeft samengesteld. Contacturen zijn er voldoende in de opleiding. Het panel bemerkte wel dat de gebruikte onderwijsvormen nog vrij traditioneel zijn, er wordt weinig gebruik gemaakt van innovatieve (digitale) onderwijsvormen.

De opleiding wordt sinds 2018-2019 volledig in het Nederlands aangeboden. Gezien de oriëntatie op het Nederlandse werkveld acht het panel dit een geschikte keuze. Hiermee onderscheidt de opleiding zich ook expliciet van de Engelstalige onderzoeksmaster. Het waardeert dat er wel ruimte is voor het Engels als studenten daar behoefte aan hebben, deze vaardigheid willen ontwikkelen of wanneer er gastdocenten zijn die geen Nederlands spreken. Het panel apprecieert dat studenten ook regelmatig literatuur lezen in andere wetenschappelijke forumtalen zoals Frans, Italiaans of Duits.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

Het panel heeft tijdens het bezoek een korte rondleiding gehad langs een aantal belangrijke onderwijsruimten, archeologiecollecties en onderzoeksfaciliteiten. De opleiding deelt veel voorzieningen, waaronder de laboratoria, met het GIA. Hierdoor kunnen studenten ook voor hun eigen projecten van de onderzoeksvoorzieningen van dit instituut gebruik maken. De opleiding heeft een eigen locatie in de Groninger binnenstad, die volgens staf en studenten bijdraagt aan de kleinschalige en knusse sfeer van de onderwijsleeromgeving. Tijdens de rondleiding die het panel kreeg, sprak de opleiding haar zorgen uit over de staat van enkele voorzieningen. Het panel deelt deze zorgen. Zo zijn bijvoorbeeld de referentiecollections voor dierlijk botmateriaal niet brandveilig gehuisd en de voorzieningen voor de bioarcheologie verouderd. De FdL is van plan op korte termijn te gaan verbouwen, en de verantwoordelijken uit het faculteitsbestuur hebben daarbij aangegeven dat de archeologievoorzieningen hierbij meegenomen zullen worden. Het panel adviseert hier zeker ook de natuurwetenschappelijke behoeften van de archeologie mee te nemen.

Onderwijsgevend personeel

De docenten zijn volgens het panel van hoge kwaliteit. Het stelt vast dat docenten zowel inhoudelijk als didactisch goed zijn toegerust voor hun onderwijstaken. Ze zijn betrokken, bekwaam, gekwalificeerd en voeren internationaal hoogstaand onderzoek uit. Studenten zijn tevreden over hun docenten, zo blijkt uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken die het panel voerde. Studenten zijn zeer te spreken over de benaderbaarheid van hun docenten. Hierbij prijzen ze met name de open deuren bij veel stafleden, maar ook de mogelijkheden voor informele ontmoetingen die de gezamenlijke kantine van het GIA biedt.

Het panel vraagt de opleiding en het faculteitsbestuur om alert te blijven op de duurzame borging van de hoge kwaliteit van de staf, de omvang en diverse samenstelling hiervan. Omdat een deel van de kernstaf van de opleiding binnen enkele jaren de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken, is het noodzakelijk om hierop tijdig actief beleid te voeren. Volgens het panel is het van belang om hier oog te houden voor het behoud van de expertises waarin de Groningse opleiding uitblinkt, zoals bijvoorbeeld de bioarcheologie. Tevens dient het geboden onderwijs te blijven aansluiten bij de onderzoeksexpertises van de staf.

Studiebegeleiding en studeerbaarheid

De begeleiding van studenten is goed geregeld. De studieadviseur begeleidt studenten bij persoonlijke zaken en bij het plannen van de studie. Ook zijn er stagecoördinatoren om studenten te helpen bij de logistiek en organisatie van de stages. Studenten kunnen ook gebruik maken van de algemene universitaire en facultaire voorzieningen zoals het *Student service center* en *Career services*. Het panel vernam dat er een sterk groepsgevoel aanwezig is onder studenten, waardoor er ook veel informele begeleiding is. De opleiding telt relatief veel studenten met functiebeperkingen, maar door de saamhorigheid en kleine schaal van het onderwijs op het GIA blijven ook deze studenten in beeld.

Het panel stelt vast dat de opleiding studeerbaar is binnen de nominale studieduur. De geïnterviewde studenten gaven aan dat de opleiding goed te doen is. Er zijn geen struikelvakken en ook de roosters zitten zodanig in elkaar dat de studielast goed is verspreid over de studiejaren heen. Wel kan volgens hen de werkdruk verschillen per vak, maar het panel heeft vernomen dat de opleiding zich bewust is van dit thema, en dat er in overleg met betrokken docenten aanpassingen zijn gedaan.

Het afstudeertraject is ingericht met een scriptieklas waarin studenten onder leiding van docenten begeleid worden bij het schrijven van hun scriptie. Deze verplichte scriptieklas komt in totaal ongeveer vijf keer bijeen. Studenten worden hier ondersteund bij het opstellen van een onderzoeksvraag en -opzet. Daarna start een individueel begeleidingstraject, maar worden studenten geacht voortgangs- en eindpresentaties te geven voor de scriptieklas. Studenten moeten zelf een scriptieonderwerp aandragen. Het panel is te spreken over deze opzet van het afstudeertraject, maar ziet op het gebied van de tijdige afronding en de handhaving formele criteria nog ruimte voor verbetering.

Tijdens het bezoek heeft het panel vastgesteld dat langstuderen onderdeel van de cultuur binnen de opleiding lijkt te zijn. De lage rendementen van de opleiding worden onder meer veroorzaakt doordat studenten veel extra activiteiten ondernemen naast hun studie. Zo zijn veel studenten actief in (bij)baantjes in de archeologiesector, lopen ze stages, zijn ze betrokken bij veldwerk of doen ze een bestuursjaar. Ook werken veel studenten langer aan hun scriptie dan de voorgeschreven urenlast. In de gesprekken met het opleidingsmanagement en de docenten bleek deze problematiek op de radar te staan. Hoewel het panel de brede interesse en het harde werk van de studenten toejuicht, was het verheugd te vernemen dat de opleiding voornemens is om deadlines strakker te handhaven en om strenger toe te zien op de woordlimiet van de eindwerken. Het panel adviseert de opleiding om ook waar het studievertraging rondom de eindwerken betreft, scherp te blijven en de verwachtingen voor het eindniveau correct te blijven communiceren. Het acht het van belang om een bewustzijn te stimuleren onder studenten en staf dat het tijdig afronden van de scriptie een onderdeel is van de prestatie.

Overwegingen

Het panel oordeelt dat programma, leeromgeving en docenten het studenten mogelijk maken om de beoogde leerresultaten te realiseren. Het panel is positief over de opzet van het onderwijsprogramma, dat een duidelijke opbouw en heldere structuur kent. Deze opzet ondersteunt studenten om de beoogde leerresultaten te behalen. Het panel stelt dat de opleiding een goede balans biedt tussen een praktische en academische oriëntatie. De koppeling met het lopende onderzoek binnen het GIA is positief te herkennen in het programma.

De drie kernmodules uit het eerste semester zijn aantrekkelijk vormgegeven en bieden studenten ruimte om binnen de algemene kaders hun eigen interesses te verdiepen. Het panel adviseert de

opleiding om de omschrijvingen van deze modules meer toe te spitsen op de archeologisch-inhoudelijke componenten, in plaats van alleen op de te verkrijgen competenties.

Het panel is zeer tevreden over de gehanteerde onderwijsvormen in de opleiding, en stelt dat deze gepast zijn voor het masterniveau. Hoewel ze vaak wat traditioneel te noemen zijn, slaagt de opleiding er in een zeer dynamisch en stimulerende onderwijsleeromgeving te creëren. Hierbij wordt optimaal gebruik gemaakt van de kleine schaal van de opleiding, en de gevarieerde instroom van zowel studenten met een wo-achtergrond als de studenten die via een pre-mastertraject instromen vanuit een hbo-opleiding.

Het panel oordeelt dat de opleiding studeerbaar is, maar dat studenten toch vaak uitlopen met hun studie. Dit is deels door activiteiten die ze naast hun studie ondernemen, maar het panel vraagt de opleidingen ook scherp te blijven op vertraging in de scriptietrajecten en de verwachtingen voor het eindniveau correct te blijven communiceren. Dit is temeer van belang omdat langstuderen onderdeel van de cultuur van de opleiding lijkt te zijn. Het panel is verheugd dat de opleiding voornemens is om deadlines strakker te handhaven en om strenger toe te zien op de woordlimiet van de eindwerken.

Het panel heeft veel waardering voor de kleinschaligheid van en prettige sfeer op de opleiding. Dit wordt versterkt door de huisvesting van de opleiding op een eigen locatie. De voorzieningen op deze locatie voldoen, maar zijn wel aan vernieuwing toe. Het panel adviseert dat bij de aanstaande verbouwingen binnen de FdL zeker ook de natuurwetenschappelijke behoeften van de archeologie, zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van faciliteiten voor isotoopanalyse, wordt meegenomen.

Het panel is enthousiast over de laagdrempelige contacten tussen docenten en studenten. De cohesie binnen de opleiding is sterk, ook over de cohorten heen. Over de kwaliteit en toewijding van het docententeam is het panel positief. Docenten zijn experts binnen hun vakgebied en beschikken over de vereiste didactische expertise. Door aankomende veranderingen in de personele samenstelling van de staf is het van belang dat de FdL beleid formuleert om de duurzame borging van de expertises en noodzakelijke kwaliteit en kwantiteit van de staf te garanderen.

Conclusie

Masteropleiding Archeologie: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoet'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsplan en systeem van toetsing

Toetsing binnen de masteropleiding Archeologie volgt het recent vernieuwde facultaire toetsbeleid. Dit beleid is voor de opleiding uitgewerkt in een toetsplan, waarin wordt aangegeven hoe en waar de eindtermen van de opleidingen getoetst worden. Het panel kan zich goed vinden in de uitgangspunten van het toetsplan en constateert dat deze op adequate wijze zijn toegepast in het toetsprogramma van de opleiding. Het panel heeft verschillende toetsen van de opleiding bekeken. Ook heeft het met vertegenwoordigers van de opleiding gesproken over de invulling van de toetsing en de maatregelen om de validiteit, transparantie en betrouwbaarheid te waarborgen. Op basis hiervan heeft het een goede indruk gekregen van het systeem van toetsing binnen de opleiding. Onder andere het gebruik van het vierogenprincipe bij het samenstellen van toetsen kan op waardering rekenen. Ook de regelmatige kalibratiesessies, niet alleen voor de eindwerken maar ook voor reguliere vakken, zijn een positief element volgens het panel. Het panel heeft vastgesteld dat de *constructive alignment* van het programma aanwezig is; toetsvormen en leerdoelen zijn goed op elkaar afgestemd.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding een geschikte variatie aan toetsvormen hanteert. Schriftelijke tentamens worden niet meer gebruikt in de masteropleiding. Toetsing geschiedt onder andere door middel van presentaties, discussies, voorlichtingen voor publiek, interviews, essays, rapporten en groeps- en individuele verslagen. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding op gepaste wijze toeziet op de bijdrage van individuele studenten aan groepswork. Ook de beoordeling van de stages is zorgvuldig geregeld via een stageverslag en een beoordeling van het functioneren van de student door de stagebegeleider. Uit de gesprekken en het studentenhoofdstuk bleek dat studenten van de opleiding tevreden zijn over de toetsing. Ze beschouwen de toetsing als eerlijk, ontvangen goede feedback, krijgen op tijd hun cijfers en ervaren beoordelingscriteria als helder en inzichtelijk. Op de evaluaties van toetsen door studenten wordt adequaat gereageerd. Het panel vernam onder andere dat toen bleek dat de toetsing voor het vak Regionale syntheses zwaar was opgezet, dat dit voor het volgende jaar goed is aangepast.

Het beoordelingsproces van de eindwerken van de opleiding is zorgvuldig ingericht. Het panel heeft tijdens het bestuderen van de eindwerken geen structurele afwijkingen gevonden. Elke scriptie wordt door twee stafleden beoordeeld, bij voorkeur uit verschillende leerstoelgroepen. Indien de twee beoordelaars er onderling niet uitkomen is er een mogelijkheid om een derde lezer in te schakelen. Zoals onder Standaard 2 beschreven, adviseert het panel om woordlimieten en inleverdata strenger te hanteren. De opzet van de scriptieklas leent zich daar goed voor.

De beoordelingsformulieren voor de eindwerken dienen volgens het panel verder uitgewerkt te worden. Het trof hetzelfde beoordelingsformulier aan bij het bachelor- en bij het mastereindwerk. Het adviseert de opleiding hier, mede op basis van de eindtermen, een onderscheid in aan te brengen. Het signaleert dat de verschillende beoordelingscriteria veelal te globaal en niet voldoende informatief zijn geformuleerd, onderzoeksvaardigheden niet voldoende zijn uitgesplitst, en er verwarrende verschillen tussen de formulieren voor de eerste en tweede lezer zijn. Ook is er geen onderliggende *rubric* aanwezig, waardoor het formulier en de totstandkoming van het eindcijfer minder transparant is. Hier staat in positieve zin tegenover dat de narratieve feedback op het formulier vaak uitgebreid is, en volgens studenten ook vaak nog wordt toegelicht in een mondelinge terugkoppeling. Toch is het panel van oordeel dat de opleiding het formulier verder dient aan te scherpen om de transparantie en duidelijkheid te versterken.

Examencommissie

De kwaliteit van toetsing binnen de masteropleiding Archeologie wordt sinds begin 2019 gewaarborgd door de facultaire examencommissie (EC). Deze zevenkoppige EC is ontstaan na het samenvoegen van de zes examencommissies die de FdL voorheen telde. De EC heeft een externe toetsdeskundige onder haar leden en voldoet daarmee aan de wettelijke samenstellingsvereisten. De facultaire EC wordt ondersteund door zes expertiseteams, waarin de opleidingen Archeologie met één staflid vertegenwoordigd zijn in het team Kunsten, cultuur en archeologie. Het panel is onder de indruk van de examencommissie: zij oefent de haar toebedeelde wettelijke taken zeer grondig en zorgvuldig uit en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de borging van de (toets)kwaliteit van de opleiding. In de ogen van het panel zijn leden van de EC goed getraind en voldoende deskundig. Het panel stelt vast dat de commissie een grote professionaliseringslag heeft uitgevoerd sinds de vorige accreditatieronde.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met leden van de EC gesproken. Het panel stelt vast dat de commissie haar onafhankelijke positie in de faculteit goed heeft weten veroveren en haar autoriteit op toetsingsvlak geaccepteerd wordt. Adviezen van de examencommissie worden opgevolgd. Ook is het panel te spreken over de proactieve werkwijze van de EC. Zo wordt de toetsing van alle programmaonderdelen, met name via de toetsdossiers, eens in de drie jaar gecontroleerd. Deze dossiers bevatten de studiehandleiding, resultaten, tentamenvragen, antwoordmodellen en evaluaties. Ook voert de EC een zorgvuldig plagiaatbeleid. Het panel is te spreken over de nieuwe vorm en werkwijze van de EC, en acht dit een geschikte manier om validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te borgen.

Overwegingen

De toetsing binnen de opleiding is in lijn met het recent vernieuwde facultaire toetsbeleid. De opleiding heeft een duidelijk toetsplan, waarin wordt aangegeven hoe en waar de eindtermen van de opleidingen getoetst worden. Het panel kan zich goed vinden in de uitgangspunten van het toetsplan en constateert dat deze op adequate wijze zijn toegepast in het toetsprogramma van de opleiding.

Het panel heeft een goede indruk gekregen van het systeem van toetsing binnen de opleiding. De opleiding maakt gebruik van een brede variëteit aan toetsvormen die past bij het niveau en de vakinhoud. Het panel waardeert het standaard toepassen van collegiale feedback bij het ontwerpen van de toetsen. Ook reageert de opleiding adequaat op feedback van studenten aangaande de toetsing.

Volgens het panel functioneert de beoordelingswijze van de eindwerken goed. Het systeem met de twee—waar nodig drie—lezers is goed ingericht. De beoordelingsformulieren van de eindwerken dienen wel aangepast te worden. De verschillende onderdelen zijn niet volledig helder uitgewerkt en er is geen onderliggende *rubric* beschikbaar, wat de inzichtelijkheid van de beoordeling niet ten goede komt. Hoewel, onder andere door mondelinge toelichting die studenten vaak ontvangen, de feedback wel goed aankomt bij studenten, adviseert het panel deze formulieren aan te passen.

Het panel is zeer onder de indruk van de professionaliteit en het functioneren van de nieuwe EC. Zij oefent de haar toebedeelde wettelijke taken zeer grondig en zorgvuldig uit en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de borging van de (toets)kwaliteit van de opleiding (o.a. door de controle van de toetsdossiers). In de brede facultaire EC is er door de aanwezigheid van een staffid archeologie in het expertiseteam Kunsten, cultuur en archeologie nog steeds voldoende oog voor de eigenheid van de archeologische discipline.

Conclusie

Masteropleiding Archeologie: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoet'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Eindwerken

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het panel een steekproef van vijftien recent voltooide eindwerken bestudeerd. Deze scripties tonen aan dat studenten in staat zijn om een eigen onderzoek op te zetten en uit te voeren. Hiermee tonen de eindwerken wat het panel betreft aan dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten realiseren. Het merendeel van de studenten studeert af op archeologisch-inhoudelijke onderwerpen, maar een aantal studenten voert ook meer maatschappelijk gerichte onderzoeken uit. De diversiteit aan onderwerpen in de scripties die het panel las, reflecteren de breedte van de opleiding. Het viel het panel wel op dat de kwaliteit van de theoretische inbedding van de eindwerken nogal verschilde. Ook bemerkte het panel dat veel scripties tamelijk traditionele keuzes maken in de methodologie. Hierin zijn met name de natuurwetenschappelijke methoden verminderd aanwezig, veel studenten voeren een literatuurstudie uit. Hierbij moet opgemerkt worden dat het panel voor het grootste deel eindwerken las die geschreven zijn door studenten uit het oude curriculum. De vernieuwde opleiding heeft een sterkere empirische oriëntatie gekregen. Het panel vertrouwt erop dat de eindwerken van afgestudeerden uit het nieuwe programma deze oriëntatie zullen weerspiegelen.

Alumni

Dat studenten na afronding van de opleiding de eindkwalificaties realiseren, blijkt ook uit de positie van afgestudeerden. Zoals een eigen onderzoek van de opleiding laat zien, vinden bijna alle afgestudeerden een baan, waarvan de meerderheid (74%) binnen het vakgebied. Eveneens 74% is

werkzaam op wo-niveau. De alumni die het panel sprak, gaven aan dat ze zich goed voorbereid hebben gevoeld op het werk als archeoloog. Hierbij moet wel aangemerkt worden dat dit onder andere ook komt omdat studenten veel nevenactiviteiten ondernemen en werkervaring opdoen naast de reguliere opleiding (zie ook Standaard 2).

Studenten van de masteropleiding geven aan dat er tijdens de opleiding veel gelegenheid is voor werkveldoriëntatie. Onder andere door de verplichte stage, maar ook door gastcolleges en werkbezoeken zijn er veel mogelijkheden voor kennismaking met het werkveld en eventuele werkgevers. De opleiding kent sinds 2011 een Raad van Advies waarin werkgevers zitting hebben. Ook is er in 2017 een alumnivereniging opgericht, Archeolumni. Het panel is positief over deze ontwikkelingen en waardeert de wijze waarop de opleiding het werkveld betreft bij het onderwijs.

Overwegingen

Het panel is er op grond van vijftien bestudeerde eindwerken van overtuigd dat studenten de beoogde leerresultaten behalen. Het niveau van deze eindwerken is goed. De scripties omvatten interessant onderzoek en weerspiegelen de breedte van de opleiding. Bij sommige eindwerken had de theoretische inbedding sterken gekund. Ook stelt het panel vast dat veel eindwerken methodologisch tamelijk traditioneel zijn; er wordt slechts beperkt gebruik gemaakt van innovatieve technieken en analyses. Ook de natuurwetenschappelijke kant van de archeologie komt hier beperkt in terug. Het panel verwacht dat de sterkere empirische oriëntatie van de vernieuwde masteropleiding op termijn ook in de eindwerken naar voren zal komen.

Het overgrote deel van de afgestudeerden vindt werk in relevante sectoren. Alumni geven aan zich goed voorbereid gevoeld te hebben voor een archeologische loopbaan. Aandacht voor oriëntatie op het werkveld is er voldoende in de opleiding. Ook de recent opgerichte Raad van Advies en de alumnivereniging zijn volgens het panel positieve toevoegingen.

Conclusie

Masteropleiding Archeologie: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoet'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel stelt vast dat de masteropleiding op alle vier de standaarden voldoet aan de in het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling gestelde eisen. Daarmee is het eindoordeel van het panel over de opleiding positief.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *masteropleiding Archeologie* als 'positief'.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN

De student beschikt na succesvolle afsluiting van de opleiding over:

Kennis en inzicht

- inzicht in de bijdrage die archeologische en andere relevante bronnen leveren aan de kennis omtrent het menselijk handelen;
- kennis van en inzicht in de theorieën, methoden, technieken, tradities, recente ontwikkelingen en ethiek van de archeologie;
- gedegen kennis van en inzicht in de archeologische opgravingspraktijk, de archeologische regelgeving en de organisatie van het archeologisch bestel in Nederland en zijn inbedding in een internationale context;

Toepassen kennis en inzicht

- het vermogen onderzoeksplannen te ontwikkelen inclusief eventueel benodigd specialistisch onderzoek;
- het vermogen professioneel onderzoek te verrichten met gebruikmaking van diverse gepubliceerde bronnen, wetenschappelijke theorieën en archeologisch relevant materiaal;

Oordeelsvorming

- het vermogen nut en wenselijkheid van archeologisch onderzoek en beleid te beoordelen aan de hand van relevante data en argumentatie;
- het vermogen archeologische interpretatie en communicatie te bezien in het licht van huidige maatschappelijke ontwikkelingen;
- het vermogen beschikbare gegevens kritisch te beoordelen op bruikbaarheid voor onderzoek, alsmede problemen die zich daarbij kunnen voordoen, te identificeren;

Communicatie

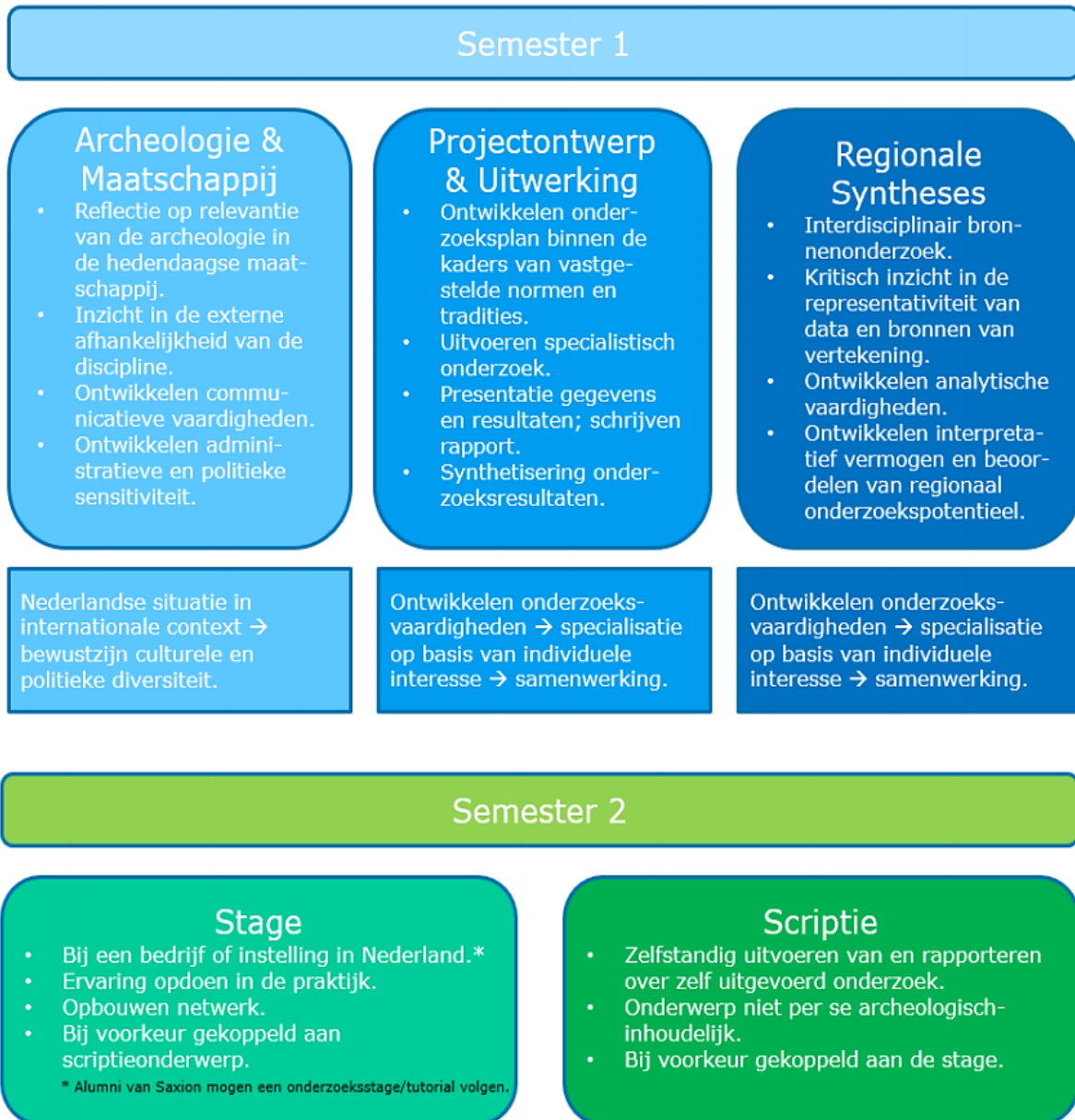
- het vermogen over eigen onderzoek een helder, goed opgebouwd en logisch consistent betoog te houden in woord en geschrift voor zowel een algemeen als een wetenschappelijk publiek;
- het vermogen onderzoeksresultaten uit te werken, te synthetiseren en te beschrijven in vakinhoudelijke publicaties;
- het vermogen tot samenwerking tussen archeologische onderzoekers en specialisten in een multidisciplinair team en vanuit de eigen discipline een volwaardige bijdrage te kunnen leveren;

Leervaardigheden

- het vermogen initiatief te tonen, verantwoordelijkheid te nemen voor zijn/haar werkzaamheden, en deze zelfstandig en efficiënt te plannen en uit te voeren;
- het vermogen zich snel in een nieuw onderwerp te verdiepen en stappen te ondernemen om een nieuwe vaardigheid te verwerven die relevant is voor zijn/haar professionele carrière.

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Maandag 21 oktober 2019

- 10.45 – 11.00 Aankomst en welkom
- 11.00 – 12.30 Intern overleg, inzage documentatie, inloopspreekuur
- 12.30 – 13.00 Lunch
- 13.00 – 13.45 **Gesprek inhoudelijk verantwoordelijken**
- 13.45 – 14.45 **Rondleiding**
- 14.45 – 15.15 Intern overleg
- 15.15 – 16.00 **Gesprek studenten bachelor** (incl. OC-lid)
- 16.00 – 16.45 **Gesprek studenten master** (incl. OC-lid)
- 16.45 – 17.00 Intern overleg
- 17.00 – 18.00 **Gesprek docenten bachelor en master** (incl. OC-lid)
- 18.00 – 18.30 **Gesprek alumni (van bachelor en master)**

Dinsdag 22 oktober 2019

- 09.00 – 10.00 Aankomst en voorbereiding
- 10.00 – 10.45 **Gesprek examencommissie**
- 10.45 – 11.30 Intern overleg
- 11.30 – 12.15 **Eindgesprek formeel verantwoordelijken**
- 12.15 – 12.45 Lunch
- 12.45 – 14.15 Opstellen oordelen
- 14.15 – 14.30 **Mondelinge terugkoppeling**
- 14.30 – 14.45 Pauze
- 14.45 – 15.30 **Ontwikkelgesprek**
- 15.30 – 15.45 Afronding

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 15 eindwerken bestudeerd van de masteropleiding Archeologie. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in *hard copy* en deels via de elektronische leeromgeving):

- Zelfevaluatierapport ten behoeve van de aanvraag voor heraccreditatie van de bachelor- en masteropleiding Archeologie

Geselecteerde vakken

Bachelor Archeologie:

- Veldwerk I (LPX012P10)
- Applied Archaeozoology (LPX040B05)
- Jager-verzamelaars & vroege boeren (LPX045B10)
- Archaeology of the Roman Empire (LPX024B10)

Master Archeologie:

- Archeologie & Maatschappij (LPX015M10)
- Projectontwerp & Uitwerking (LPX016M10)
- Regionale Syntheses (LPX017M10)

Van al deze vakken is beschikbaar gesteld via de digitale leeromgeving Nestor:

- Studiehandleiding
- Literatuur
- Werkstukken + beoordelingen
- Relevant collegemateriaal
- Tentamenvragen en antwoordmodellen
- Selectie van gemaakte (her)tentamens

Leestafel

Bachelor Archeologie:

- Veldwerk I (LPX012P10)
 - Verplichte literatuur
 - Hand-outs & opdrachten
 - Voorbeelden teken- en waterpaspractica
 - Verslagen (selectie)
- Applied Archaeozoology (LPX040B05)
 - Vakevaluatie
 - Opdrachten (selectie)
 - Tentamen en hertentamen
- Jager-verzamelaars & vroege boeren (LPX045B10)
 - Literatuur (selectie)
 - Werkstukken (selectie)
- Archaeology of the Roman Empire (LPX024B10)
 - Vakevaluatie
 - Literatuur (selectie)
 - Literatuuroverzicht
 - Opdracht

Master Archeologie:

- Archeologie & Maatschappij (LPX015M10)
 - Vakevaluatie
 - Literatuur (selectie)
 - Werkstukken (selectie)
- Projectontwerp & Uitwerking (LPX016M10)
 - Vakevaluatie
 - Basisrapportage Crustumerium
 - Basisrapportage Klooster Yesse
 - Beoordeling opdrachten
 - Studiehandleiding
- Regionale Syntheses (LPX017M10)
 - Vakevaluatie
 - Beoordelingsformulieren (selectie)
 - Literatuur (selectie)

Inzage overig materiaal Archeologie

- Jaarverslag Opleidingscommissie (OC)2017-2018 en 2018-2019
- Vastgestelde notulen Examencommissie (ECL) 2018-2019 en notulen Expertiseteam Archeologie, Kunstgeschiedenis en KCM (vanaf 1 januari 2019)
- Jaarverslag Examencommissie Kunst en Kunstgeschiedenis en Archeologie 2017-2018
- OER (Onderwijs- & Examen regelement) Archeologie 2019-2020 (Deel A en Deel B)

Inzage facultair materiaal

De in de zelfevaluatie genoemde documenten zijn met een link ter beschikking gesteld aan de commissie

- Toetsplan *Nieuwe Stijl* (Faculteit Letteren)
- Handreiking bij Toetsplan